

CNPAC

CENTRUL NAȚIONAL
DE PREVENIRE A ABUZULUI
FAȚĂ DE COPII

Nr. 130
din 29.05.2020

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

Aviz

privind proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului privind Mecanismul național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pentru anii 2020-2030 și a Planului de acțiuni pe anii 2020-2022

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii salută inițiativa Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale de a unifica practicile existente în domeniul referirii victimelor diferitor categorii de infracțiuni și de a crea un cadru unic general de identificare și referire.

Totodată, dorim să notăm unele aspecte privind forma și conținutul documentului propus spre avizare.

În primul rând, sugerăm renunțarea la noțiunea de „Concept”, deoarece se creează o confuzie cu termenul similar, prevăzut de Legea nr. 100/ 2017 cu privire la actele normative (a se vedea, în acest sens, art. 28). Propunem utilizarea noțiunilor prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 33/2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici, și anume, a noțiunii de „Concepție”. În același timp, analizând esența și conținutul setului de acte, observăm că acesta prezintă caracteristici și ale altor tipuri de documente de politici, precum strategia (prezența etapelor de implementare, a mecanismului de monitorizare și evaluare a impactului, stabilirea unui termen de implementare, 10 ani în acest caz, etc.) și planul de acțiuni (obiective concrete, acțiuni, indicatori de progres, costuri, instituții responsabile, etc.).

Cu referire la conținut, observăm că autorul și-a propus să facă o descriere a situației existente și identificarea problemelor, ceea ce ar presupune o analiză detaliată a tuturor sistemelor de referire a diferitor categorii de victime ale infracțiunilor. În realitate, însă, se face o descriere și evaluare a sistemului actual de referire a victimelor traficului de ființe umane (SNR) și se propune adaptarea acestuia la toate celelalte categorii de victime. Considerăm că este necesară o analiză detaliată și a altor mecanisme, contrapunerea cu sistemele existente, analiza avantajelor și dezavantajelor utilizării unui anumit model și formularea concluziilor pertinente. Urmează a fi identificate toate procesele paralele și realizată unificarea inițiativelor. De exemplu, Oficiul Avocatului Poporului efectuează la moment (prin intermediul unor experți contractați) evaluarea independentă a eficienței și eficacității mecanismelor de cooperare intersectorială în domeniul protecției drepturilor copilului. Acțiunea este realizată în baza acordului încheiat între Oficiul Avocatului Poporului și UNICEF. Rezultatele, constatările și recomandările studiului care va fi prezentat de ombudsman urmează a fi examinate și în cadrul prezentei inițiative. Cu siguranță, procese similare mai au loc și urmează a fi valorificate.

Cu titlu de exemplu, notăm că Legea nr. 137/2017 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, în temeiul căreia se propune crearea mecanismului (MNRV), oferă un cadru juridic de protecție atât victimelor adulte, cât și copiilor, fără a se face o diferență. În același timp, Guvernul a adoptat, prin intermediul HG nr. 270/ 2014, Instrucțiunile privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (MIC).

Observăm că MIC, stabilit prin HG 270/ 2014, identifică anual un număr de 4000-6000 copii victime ale diferitor forme de abuz (dintre care, aproximativ 1300 victime ale infracțiunilor), în comparație cu cele aproximativ 400 persoane (conform datelor incluse în setul propus spre avizare), victime ale traficului de ființe umane, identificate și referite prin intermediul SNR. Aceasta denotă faptul că profesioniștii implicați cunosc mecanismul MIC și fac uz de el la o scară largă, înțeleg noțiunile și mecanismul de funcționare și interacționare dintre diferite profesii și sectoare guvernamentale. Raportul final privind Evaluarea intermediară a Implementării Strategiei pentru Protecția Copilului pe anii 2014-2020 și a Planului de Acțiuni pentru anii 2016-2020 în Republica Moldova (ianuarie 2020) menționează MIC ca fiind un moment pozitiv, iar practicile dezvoltate în cadrul acestuia vin cu o bună experiență de lucru în cooperarea intersectorială.

Totodată, analiza paragrafelor 42, 84 și 99 ale Conceptului nu permite o înțelegere exactă a funcționării și relaționării dintre aceste două mecanisme. Pe de o parte, se dorește crearea unui mecanism unic – MNRV. Pe de altă parte, se stabilește că copiii vor primi asistență și suport, în conformitate cu procedurile stabilite în cadrul MIC, iar terminologia și algoritmul procedurilor vor fi uniformizate, deoarece la moment au cadre instituționale și de reglementare diferite, precum și diferiți algoritmi pentru procedurile stabilite – succesiunea acțiunilor specialiștilor, ceea ce creează dublare și incertitudine în rândul specialiștilor. Un exemplu în acest sens constituie și noțiunea propusă de „cooperare intersectorială” (paragraful 15), care în înțelesul MIC cuprinde toate sectoarele guvernamentale, nu doar pe cele ale societății.

Considerăm că trebuie acordată o mai mare atenție analizei celor două mecanisme, SNR și MIC, mai ales că utilitatea celui de-al doilea a fost și ea subliniată și încurajată de mai multe mecanisme internaționale¹. În același timp, trebuie analizate și alte instrumente de cooperare multidisciplinară și intersectorială, cum ar fi instrucțiunile privind intervenția în cazurile de violență în familie, pentru a identifica și elucida cele mai importante neconcordanțe cum ar fi, de exemplu, conceptul echipei multidisciplinare. În formula în care este prezentat la moment, Conceptul propune *a priori* extinderea unui sistem de referire (SNR), fără a face o analiză a bunelor practici instituite în cadrul altor mecanisme și proceduri pentru alte categorii de victime. Este și mai important, în acest context, să se facă o analiză și o evaluare a riscurilor adoptării MNRV din perspectiva afectării bunelor practici deja instituite.

Conceptul propune crearea serviciilor „sub un singur acoperiș”, fără a menționa serviciul integrat, de tip Barnahus, oferit copiilor victime/ martori ai infracțiunilor, creat recent prin HG nr. 708/ 2019, prin care a fost aprobat Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/ martori ai infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate. Amintim că MSMPS este responsabil de implementarea prevederilor acestui act normativ. Prestarea serviciului se va face de către un prestator public sau privat, selectat în rezultatul procedurii de achiziții publice, ceea ce constituie o practică pozitivă,

---

¹ Observațiile finale ale Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului cu privire la raportul periodic combinat al patrulea și al cincilea al Republicii Moldova
https://www.unicef.org/moldova/media/2801/file/INT_CRC_COC_MDA_29111_E_Romanian.pdf

care urmează a fi monitorizată, în scopul identificării bunelor practici, dar și a eventualelor neajunsuri.

Mai mult decât atât, temei de instituire a serviciului prevăzut de HG nr. 708/ 2019 este tot Legea nr. 137/ 2017 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor. În plus, Guvernul condiționează prestarea serviciului integrat în cadrul Centrului de respectarea termenelor și procedurilor prevăzute de Instrucțiunile aprobate prin HG nr. 270/ 2014 (MIC). Acestea sunt câteva aspecte care nu au fost analizate. Dimpotrivă, atunci când se face analiza cadrului normativ existent, normele date nici nu sunt incluse.

Crearea unor unități noi de personal în cadrul instituțiilor și autorităților centrale și locale nu este pe deplin justificată și fundamentată. Cel puțin, informația prezentată în setul propus spre avizare nu este suficientă pentru a convinge un observator obiectiv în necesitatea instituirii pozițiilor noi și efectuarea unor cheltuieli în acest sens.

Având în vedere toate cele expuse mai sus, dorim să notăm că CNPAC nu contestă eficiența mecanismului SNR, dar, având în vedere că se prevede o durată lungă de implementare – 10 ani, iar scopul final este oferirea unui cadru cât mai practic și eficient pentru identificarea și referirea victimelor tuturor categoriile de infracțiuni, sugerează următoarele:

1. Examinarea mai minuțioasă a situației de fapt în domeniul protecției victimelor infracțiunilor și identificarea unor soluții documentate. Este absolut relevant ca punctul de start al acestei reforme să fie un studiu multilateral și holistic, cu includerea tuturor scenariilor posibile.
2. Ajustarea documentului în conformitate cu noile informații obținute în rezultatul analizei tuturor studiilor accesibile, generalizării recomandărilor formulate de experții internaționali, care au realizat evaluarea mecanismelor de referire existente a tuturor categoriilor de victime adulte și copii.
3. Extinderea consultațiilor publice și implicarea tuturor organizațiilor relevante din domeniul protecției diferitor categorii de victime ale infracțiunilor, inclusiv din domeniul protecției copilului.

Daniela Sîmboteanu

Președinte CNPAC

